

Fig. 1. Billund-centret. Grundplan 1:600, tegnet af Marianne Nielsen 1991 efter Kuno og Ejnar B. Mielby. 1. Kirke. 2. Korøverum. 3. Pensionistcenter. 4. Bibliotek. 5. Børnehave. 6. Fritidshjem. 7. Foyer og udstilling. 8. Teater. 9. Cafeteria, a. Alter. b. Prædikestol, c. Døbefont, d. Orgel. e. Menighedssal, f. Præsteværelse. g. Dåbsventeværelse. h. Klokketårn. – Grundriss 1991. 1. Kirche. 2. Übungsraum für den Kirchenchor. 3. Versammlungs-ort für die Alten der Gemeinde. 4. Bibliothek. 5. Kindergarten. 6. Freizeithem. 7. Foyer und Ausstellungsraum. 8. Theater. 9. Cafeteria, a. Altar, b. Kanzel, c. Taufe, d. Orgel, e. Gemeindesaal, f. Pfarrzimmer, g. Wartezimmer, h. Glockenhaus.

Fig. 2. Kirken, med klokketårnet i forgrunden, set fra nordvest. I baggrunden kulturcenterets hovedindgang. NE fot. 1990. – *Blick von Nordwesten auf Kirche. Im Vordergrund das Glockenhaus. Im Hintergrund der Haupteingang zum Kulturzentrum.*

BILLUND KIRKE -

GRENE SOGN

Sognet har, ligesom sine nabosogne, været præget af en betydelig befolkningstilvækst, hvad der først og fremmest skyldes oprettelsen af Lego-fabrikkerne i Billund. 1968 udskrev kommunen en arkitektkonkurrence om en filialkirke i Billund, men i stedet for at realisere vinderprojektet blev byggeopgaven overdraget til arkitekterne Einar B. og Kuno Meilby, Skibet. Kirken, der blev bekostet af Ole Kirks Fond og familien Kirk Christensen (Lego), indgår i et større kulturcenter, som foruden kirke omfatter teatersal,

bibliotek, børnehave, fritidshjem, pensionistcenter og cafeteria. Byggeriet påbegyndtes 1971, og kirken indviedes 15. april 1973.¹

Kirkesalen er sammen med centrets øvrige faciliteter arrangeret som indbyrdes forskudte bygningsvolumener omkring en central foyer med atrium. Kirkesalen er placeret i det sydlige afsnit, hvor den danner en af murene for hovedindgangens åbne gårdrum. Mens foyeren åbner sig i rene glasfacader, fremtræder de øvrige bygningsafsnit vekselvis som rene glaspardier og

Fig. 3. Indre set mod alterpartiet. NE fot. 1990. – *Kircheninneres mit Blick auf Altar.*

som murpartier, opført af mokka-farvede teglsten i August Rasmussen forbandt.² Både kirkesal og teatersal skyder sig op over det øvrige et-etages bygningskompleks, der overalt har fladt tag. Kirkesalens ydre karakteriseres af skift mellem glas og murmassiver, knækkede murforløb samt en vigende facadelinie mod syd.

Selve kirkesalen er udlagt over en rektangulær grundplan og fremtræder som sådan med en traditionel processionsakse. Denne hovedform er dog brudt af knækkede murforløb. Vestvæggen, hvor altret er opstillet, er i nord trukket tilbage for at give adgang til et bagvedliggende sakristi og præsteværelse, og sydvæggen er brudt af en niche til orglet. I øst skærer den tilgrænsende, smallere menighedsal sig et par meter ind i rum-

met og skaber en niche i hver side, den nordlige med indgang. I det mellemliggende murparti indfører en række skydedøre en rumlig fleksibilitet, da de muliggør en sammenlægning af kirkesal og menighedsal.

Den mørke teglsten, der også indvendig står i blankmur, tilfører sammen med de mørke stolestader rummet en dunkel karakter, der modgås af gennemlysningen fra de mange glaspartier, båret af smalle betonpiller. En glasfacade udgør hovedparten af nordvæggen. Vertikale glasbånd skærer sig ind i vestvæggen, i østvæggens sydniche og i sydvæggen, hvorfra altret får sin eneste direkte lyskilde. Det flade loft er båret af betonribber, udfyldt af trækassetter. Gulvet er lagt med betonfliser, og alterområdet i vest er

udskilt fra det øvrige rum ved et to-trinet podium. Såvel den rå beton som den blanke mur giver det indre en rustik karakter.

Klokketårnet, en fritstående kampanile, består af to 16 m høje betonskiver, hvorimellem selve klokkehuset er ophængt. Tårnet, der krones af et kors, står i en spejldam, og lignende spejlbassiner er anlagt ved centrets vest- og nordside.

En udvidelse 1980 omfatter et nyt bibliotek og inddrager det gamle til pensionistcenter. 1985 opførtes desuden kontor og koroverum langs kirkerummets sydfacade.

Inventaret er i det væsentlige fra kirkens opførelse og udført efter tegning af kirkens arkitekter. Det fritstående *alterbord* er udformet som en bejdsset egetræsplade på gavle, i form af hvide betonskiver, og opstillet på podium indenfor et spinkelt knæfald. Over alterbordet er ophængt en *alterprydelse* af stålror, der danner et korsmotiv. Den er sammen med to tre-armede *alterstager*, også i stål, *altersættet* og *dåbsfadet*, i sølv, udført af Helga og Bent Exner; hovedsageligt i enkle former. *Messehagler* er af Inge Toft.

Døbefonten, en massiv blok, og *prædikestolen*, en enkel betonskive, er formgivet i overensstemmelse med alterbordet, begge i hvid beton. *Stolestaderne*, mørkbejdsset eg, mørklilla hynder og betonfod, er opstillet i to rækker over en midtergang.

Orgel, 1973, med 17 stemmer, to manualer og pedal, bygget af P. Bruhn & Søn, Årslev. Disposition: Hovedværk: Principal 8', Rørfløjte 8', Oktav 4', Spidsfløjte 4', Waldfløjte 2', Mixtur

IV, Trompet 8'. Brystværk: Gedakt 8', Rørfløjte 4', Principal 2', Oktav 1', Sesquialtera II, Regal 8'; tremulant, svelle. Pedal: Subbas 16', Principal 8', Oktav 4', Fagot 16'. Normalkopler samt BV 4'-P. Tegnet af kirkens arkitekter. Opstillet i niche i sydvæggen.

Til *belysning* tjener seks af Poul Henningsens kogler. Et cirkulært *maleri* »Brødet brydes«, 1970-76, på spånplade, er udført af Bodil Kaalund og ophængt på nordvæggen.

Ved kirkens opførelse leveredes to *klokker* fra N. V. Eisbouts, Holland, den største med indskriften »Bed og arbejd. Familien Kirk Christiansen lod denne klokke støbe til Billund kirke til minde om deres datter, Hanne« og den mindste med »Kom hviledagen ihu, at du holder den hellig. Menigheden i Grene sogn lod denne klokke støbe til Billund kirke«. 1978 anskaffedes endnu to klokker. Udover giverindskriften bærer den største ordene »Jeg forkynder jer en stor glæde« og den mindste »Jeg kalder til Herrens hus«. 1981 opsattes desuden et klokkespil med indskriften »Jeg er støbt til Billund kirke år 1981 af Eijsbouts i Holland«.

¹ Axel Bach Nielsen: Billund-centret, Ribe Stiftsbog 1972, s. 53-57.

² August Rasmussen forbandtet giver murværket et sildebens-lignende mønster. Skiftet dannes skiftevis af to løbere og en kop, hvor kopperne for hvert fjerde skifte er lagt oven over hinanden. Jfr. Tegl 14. Sådan bruges tegl. Udgivet af Teglinformation.

Redaktion ved Vibeke Andersson Møller og Ole Olesen (orgel) 1991.